



Sarpsborg og omegn jeger og fiskerforening

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marte Rosnes

## Midlertidig tillatelse etter forurensningsloven til videre drift og avvikling av skyteanlegget på Bekkhus i Sarpsborg kommune

---

**Fylkesmannen i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden om tillatelse etter forurensningsloven fra Sarpsborg og Omegn Jeger- og Fiskerforening om videre drift av skyteanlegget på Bekkhus i Sarpsborg kommune.**

**Vi avslår søknaden slik den foreligger med hjemmel i forurensningsloven § 11. Vi gir derimot midlertidig tillatelse til videre drift frem til 31.12.2021 på fastsatte vilkår. Vilkårene inkluderer forberedelser til avvikling av skyteanlegget. Vedtak om midlertidig tillatelse treffes i medhold av forurensningsloven § 11. Vilkårene for den midlertidige tillatelsen fremgår i dette brevet.**

**Sarpsborg og Omegn Jeger- og Fiskerforening skal betale gebyr på kr 32 800 for vår behandling av søknaden.**

**Vedtaket om avslag av søknaden og vedtaket om midlertidig tillatelse til drift og avvikling av skyteanlegget, herunder også plassering i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker.**

---

Vi viser til vårt brev av 14.06.2018 og deres søknad datert 16.10.2018 og revidert søknad 18.11.2018. Det søkes om tillatelse til videre drift av skytebane på Bekkhus i Sarpsborg kommune.

### Bakgrunn

Bekkhusskytebane i Sarpsborg ble etablert på 50-tallet og har siden den gang vært arena for ulike skyteaktiviteter, hovedsakelig leirdueskyting. Det meste av skytingen foregår ut over Tunevannet, men det er også en feltløype i terrenget rundt anlegget. Klubbhuset og leirdueanlegget på Bekkhus driftes av Sarpsborg og Omegn Jeger- og Fiskerforening (SJOFF).

Tunevannet er en bynær vannforekomst med store brukerinteresser, blant annet knyttet til bading og friluftsliv. De siste årene har det vært flere klager på aktiviteten ved Bekkhus skytebane, både til Fylkesmannen og til Sarpsborg kommune. Klagen gjelder støy, lys og forurensning av plast og bly i og rundt Tunevannet. Det er også kommet flere klager på forsøpling i og rundt vannet fra plast, bly og leirduer. I forbindelse med flere slike klager ble det 26.09.2017 holdt et møte på Bekkhus, der



både kommunen og Fylkesmannen var til stede. På møtet ble problematikken med forurensning delt i to; forurensning som skyldes tidligere drift og forurensning ved fremtidig drift av skyteanlegget.

Vi varslet den 14.06.2018, med bakgrunn i møtet avholdt den 26.09.2017, at SOJFFs aktivitet på Bekkhus medførte forurensning utover det som er tillatt etter forurensningsloven §§ 8 og 9 og at det ikke foreligger reguleringsplan med bestemmelser som i tilstrekkelig grad verner miljøet mot støy og forurensende utslipp. Bekkhus ble etablert før det ble søknadspliktig, og har i dag ingen tillatelse etter forurensningsloven. Loven gjelder også for virksomhet som er igangsatt før loven treddet i kraft (§ 86). Vi informerte derfor om at SOJFF måtte søke om tillatelse etter forurensningsloven § 11, dersom de ønsket å opprettholde aktiviteten på anlegget. Fylkesmannen og SOJFF hadde så et møte 22.08.2018 for å diskutere varselet. Vi mottok søknad om tillatelse den 16.10.2018 og revidert søknad den 18.11.2018.

## **Søknaden**

### Dagens drift

SOJFF ble stiftet i 1922, og har i dag ca. 335 medlemmer, hvorav 1/3 er aktive skyttere. Foreningens klubbhus og leirdueanlegg ligger på Bekkhus ved Tunevannet i Sarpsborg kommune.

Det avholdes i dag tre treningskvelder i uken fra april til oktober (12 timer/uke), i tillegg til 8 stevner på to dager (11 timer). Det skytes i gjennomsnitt 1200 skudd per treningskveld og 12 000 skudd til sammen på 8 stevner. Til sammen omtrent 204 000 skudd i året. Frem til 2017 var det også treninger i vinterhalvåret, og det ble derfor brukt kunstig lys i perioden oktober til februar tre kvelder i uken.

Det er benyttet stålhagl på baneanlegget siden 1990, og bruk av patroner med blyhagl har vært forbudt. Det er likevel tillatt med bly på stevner i regi av Norges skytterforbund (NSF), men det opplyses i søknad om at dette ikke gjelder Bekkhus. SOJFF arrangerer 1-2 jaktstevner i året hvor det blir benyttet blyhagl.

Stålhagl har forladninger i plast. I 2018 ble det innført rutine for oppsamling av disse både på land og i bekken som går ved skytebanen.

### Omsøkt aktivitet

Det søkes om skyting tre treningskvelder i uken fra mars til juni (12 timer/uke). Det søkes ikke om skyting i juli. Det søkes om skyting 3 kvelder i uken fra august til oktober (12 timer/uke). Som tidligere nevnt har det vært benyttet lys på kveldstreninger om vinteren. Søker opplyser om at dersom det ikke blir gitt tillatelse til dette, så søkes det i stedet om trening på dagtid lørdag. Fra november til februar søkes det derfor om en dagtrening i uken (4 timer/uke). I tillegg søkes det om 16 stevnedager på 11 timer (176 timer/år). Til sammen utgjør dette drift på 106 døgn/år. Totalt 250 000 skudd årlig.

SOJFF opplyser om at aktiviteten som er omsøkt er en reduksjon fra aktiviteten i 2018 med 32 skytedager, og at dette medfører et tap på ca. 35 000 kr.

### Støy

Det opplyses i søknaden om at kommuneplanens arealdel sitt temakart viser at Bakkeliområdet ligger i rød støysone, og at leirdueanlegget er støykilden. I forbindelse med søknad om oppføring av en ny bolig enhet på Bakkeli fikk søker utført en ny støykartlegging, der boligområdet havnet i gul støysone.



## Høringsinnspill

Søknaden ble kunngjort i Sarpsborg Arbeiderblad og søknaden med relaterte dokumenter har også ligget ute på Fylkesmannens nettsider. Frist for å komme med uttalelser til høringen var 01.01.2019. Sarpsborg kommune søkte om, og fikk innvilget, utsatt høringsfrist. Vi mottok kommentar til høringsuttalelsene fra SJOFF den 12.03.2019.

Fylkesmannen har mottatt høringsuttalelser fra Østfold fylkeskommune og Sarpsborg kommune. Disse, inkludert SJOFF svar på dem, er gjengitt under.

### *Østfold fylkeskommune*

Østfold fylkeskommune skriver i sitt innspill av 10.12.2018, at det er viktig at man håndterer forurensning, samt avfall, på en god måte, da det jobbes med å forbedre vannkvaliteten i Tunevannet. Østfold fylkeskommune har ingen ytterligere merknader til saken.

Fylkeskommunen presiserer at kommuneoverlegen har kommet med innspill om at det tidligere er mottatt klager på støy fra skyting. Klagene har kommet fra beboere på Bakkeli og hytteiere ved Tunevannet.

### *Sarpsborg kommune*

Kommuneoverlegen mener at det, dersom det blir gitt konsesjon, må utarbeides et støykart og at det må gjennomføres tiltak for å minimere tilførsel av plast til vannmassene. Det pekes på at mikroplast kan være en kilde til miljøgifter i næringskjeden, ettersom miljøgifter festes lett til mikroplast for deretter å bli spist av organismer.

Sarpsborg kommune, ved Team miljø og landbruk, er negative til at det foregår aktivitet over Tunevannet som kan føre til forurensning av sedimentene og dårligere vannkvalitet. Det pekes på problemer med bly, stålhagl, plastforsøpling, mikroplast og PAH-er fra leirduer. Dersom det skal fortsettes med leirdueskyting utover Tunevannet bør det som et minimum utredes nærmere hva slags effekt økt tilføring av leirduer til Tunevannet vil ha, med tanke på helse og miljø. Det bør også utredes hva som finnes av leirduer i alternative og mer miljøvennlige materialer. Videre bør det som vilkår for en eventuell konsesjon settes krav om at det utarbeides en plan for periodisk grovoppyrdding av tilførte leirduer i det området hoveddelen faller ned. Det må også utredes hvilken effekt blyhagl fra jaktstevner på land kan få på omgivelsene. Alle fremtidige terrenginngrep innenfor eiendommen må ha tiltaksplan før terrenginngrepet kan settes i gang, jf. forurensningsforskriften kapittel 2. Dette med bakgrunn i at det er funnet forurenset grunn på eiendommen.

Det pekes på at en eventuell tillatelse til skyting over vann må medfører et ekstra ansvar for å benytte mer miljøvennlige forladninger dersom disse er på markedet. Det bes også om at det må settes vilkår om at det skal utarbeides en forpliktende plan som dokumenterer tiltak som begrenser spredning av plasthylser fra skyteaktiviteten til et absolutt minimum.

Det pekes også på at det er kommet nye støysonegrenser for skytestøy i Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) fra utgave 2012 til utgave 2016. Støysonegrensene for skytestøy ble endret i 2016. Team miljø og landbruk ber om at det blir gjort en ny støyvurdering etter T-1442, for å få et mer presist faktagrunnlag.

### *SJOFF kommentarer til høringsuttalelsene*

Det bemerkes at det ikke skytes i juli, at påskesmellen bare har blitt arrangert ett år (2017) og at den ikke vil bli arrangert igjen.



Som kommentar til plastproblematikk, vises det til arbeid i regi av Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF). Det arbeides med å finne alternative forladninger. Det arbeides opp mot den europeiske jegerorganisasjonen FACE og europeiske ammunisjonsprodusenter. NJFF vedkjenner at det på nåværende tidspunkt ikke er noen fullverdige alternativer til plast, og at opprydning er eneste måte å hindre spredning av plast.

I 2018 ble det skutt 157 000 leirduer. Hver forlandning veier 3 gram, som til sammen utgjør 471 kg plast. I mars 2019 ble det samlet inn over 500 kg plast. SJOFF skriver at dette viser at innsamlingen fungerer bra. For å hindre spredning av plast i vann, har SJOFF søkt Sarpsborg kommune om å legge ut lenser i Tunevannet.

SJOFF presiserer at det ikke skytes med bly på Bekkhus. Figurjaktstevner blir ikke arrangert på Bekkhus, men på tilliggende eiendommer. Det bes om at dette ikke ses i sammenheng med utslippstillatelsen, selv om skytingen fremkommer av foreningens terminliste.

SJOFF stiller seg kritisk til overførbareheten til undersøkelsene av Rognerud (2005) av sammenhengen mellom stålhagl og korrosjonshastigheten av blyhagl. Det presiseres at eventuelle videre undersøkelser bør gjennomføres på andre baner enn Bekkhus, som vil være mer representativ. Når det gjelder leirduer så bruker foreningen til enhver tid de mest miljøvennlige typene leirduer på markedet og holder seg oppdatert på dette. Videre havner en mindre andel av leirduene i vannet. Når det gjelder støy har SJOFF full oversikt over antall påskutte leirduer årlig på banen. Det vises videre til Sarpsborg kommunes temakart støy i arealplan 2015-2026.

### **Fylkesmannens vurdering**

#### Forurensning som skyldes tidligere drift

Det har vært drift på Bekkhus siden 50-tallet. Forbudet mot blyammunisjon kom først i 1990. Frem til forbudet kom ble det skutt med blyhagl ut over Tunevannet. Den omfattende bruken av bly har ført til at det i dag finnes høye konsentrasjoner av metaller i sedimentene utenfor skytebanen. SJOFF skriver i søknaden at det ikke har blitt skutt med bly på skytebanen siden 1990 annet enn ved enkelte konkurranser i regi av NSF. Det har ikke vært kontroll av hvilken type ammunisjon skyttere på banen har brukt, men SJOFF skriver i sin kommentar til høringsuttalelsene, at det fort ville vært oppdaget dersom det ble skutt med bly.

I 2015 gjorde NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi) på oppdrag fra Sarpsborg kommune, en undersøkelse av tungmetaller i jord og sediment ved Bekkhus skytebane. Rapporten fra 2016, konkluderte med at sedimentet innenfor banens sikkerhetssone var sterkt forurenset med blyhaglrelaterte tungmetaller. Det ble påvist konsentrasjoner av arsen (As), antimon (Sb) og spesielt bly (Pb) som forventes å være toksiske for organismer som lever i eller i nærheten av sedimentet (tilstandsklasse V, TA-3001/2012). Det ble ikke påvist sedimentlevende organismer, som bekrefter at nivåene er toksiske. 6 av 8 prøver kunne klassifiseres som farlig avfall (TA2553-2009) med hensyn til konsentrasjonen av bly. Høyeste påviste konsentrasjon av bly var 202 000 mg/kg i sedimentet. For arsen og antimon ble det påvist konsentrasjoner opp til 865 og 2030 mg/kg. Telling av prøven med høyeste påviste konsentrasjon av bly indikerte en tetthet på over 17 000 hagl/m<sup>2</sup>.

NIBIO gjorde også undersøkelser av sediment ca. 2,2 km sør for Bekkhus, altså utenfor skytebanens nedslagsfelt. Det ble tatt ut søyler med sediment, som gir kunnskap om konsentrasjonen av metaller i sedimentene opp gjennom tidene. Det ble også i disse prøvene funnet høye blyverdier.

Undersøkelser viste at nivået av bly var stabilt lavt i sedimentet frem til omtrent 1950 og at nivåene har økt etter dette tidspunktet. Konsentrasjonene av bly har økt fra omtrent 40 mg/kg sediment til dagens nivå som er 150 mg/kg.



Siden 1990 har det blitt skutt med stålhagl som er pakket i plasthylster på Bekkhus. Dette har ført til at betydelige mengder plast er skutt ut over Tunevannet. Plasten har samlet seg på bunnen og flyter i land langs hele Tunevannet. I tillegg er det store mengder med plast på land på Bekkhus, både på skytebanen, i sivet og i Skjørebekken. Det er også funnet plasthetter i Vestvannet, som er råvannskilde for drikkevann til Fredrikstad kommune.

Anlegget har ikke tidligere hatt gode nok rutiner for opprydning av forsøpling. Nye rutiner er etablert, og det plukkes plasthylster på og rundt banen, men dette gjelder ikke plast som allerede er spredt i og rundt Tunevannet.

I tillegg til plast, faller leirduer fra Bekkhus ned i Tunevannet. En sedimentprøve som ble analysert for polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) viste høye konsentrasjoner. PAH-ene stammer trolig fra knuste leirduer. Innholdet i leirduer kan variere, men kan inneholde restprodukter etter destillering av råolje, og dermed også polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH-er). Det er antatt at PAH er sterkt bundet til fragmenter i leirduer i sedimentet. Det er usikkert hvilken miljøeffekt leirduene som ligger på bunnen i Tunevannet i dag har. Spredningen av PAH-er i næringskjeden og videre nedstrøms til Vestvannet er ikke undersøkt. Det er kjent at leirduer tidligere kunne ha svært høye konsentrasjoner av PAH-er.

#### Forurensning fra dagens drift

SOJFF mener at medlemmene er lojale mot blyforbudet og at ulovlig bruk av blyammunisjon har et svært lite omfang. På møtet på Bekkhus 26.09.2017, kom det frem at det fortsatt skytes med bly på Bekkhus. NSF har mulighet til å søke dispensasjon fra Miljødirektoratet til å bruke bly i konkurranse og de aller fleste konkurranseskytterne trener og konkurrerer med bly. Omfanget er likevel ukjent. I sin kommentar til høringsuttalelsene bemerkes det at figurskyting ikke foregår på Bekkhus, men andre tilgrensende eiendommer. Fylkesmannen minner om at det ikke er tillatt å skyte på områder som ikke er avsatt til dette i kommunens arealplan eller reguleringsplan. Områdene rundt Bekkhus er LNF-område i Sarpsborg kommune sin arealplan.

Som alternativ til blyhagl brukes i dag stålhagl. Undersøkelser har vist at dersom det akkumuleres stålhagl sammen med bly i sedimenter, så kan dette føre til økt utlekking av bly fra sediment til vann. Det er svært høye konsentrasjonene av bly i sedimentene i nedslagsfeltet fra Bekkhus. I sin kommentar til høringsinnspill, peker SOJFF på at undersøkelsene som viser utlekking av bly som følge av tilførsel av stålammunisjon, ikke er representativ for Bekkhus. Miljøeffekten av tilførsel av store mengder stål til Tunevannet, dersom blyforurensede sedimenter var fjernet eller dekket til, er heller ikke kjent.

Fylkesmannen vurderer at det fremdeles er fare for at det ved enkelttilfeller kan forekomme skyting med bly over Tunevannet også i dag. Videre kan det forekomme utlekking av bly fra sedimentet med tilførsel av stålhagl. Den negativa miljøeffekten av fortsatt skyting over Tunevannet fra Bekkhus, selv om det utelukkende skytes med stålhagl, vurderes som stor.

Når det gjelder plastforsøpling arrangeres det dugnader og det er satt ned et nett i bekken som går til Vestvannet for å hindre at plasten spres der. I sin kommentar på høringsinnspill skriver SJOFF at det i mars i 2019 ble plukket 500 kg plast på Bekkhus.

Til tross for omfattende rydding, vil det alltid være plast som er vanskelig å samle opp. Plasthylstre som samler seg i sivet ved land, eller som blåses ut på vannet vil være svært krevende å fjerne. Det søkes om til sammen 250 000 skudd i året fra SOJFF, som tilsvarer nærmere 750 kg plast. Dette viser



at forurensnings- og forsøplingspotensialet er stort og at forsøplingen forårsaket av Bekkhus skytebane i dag er omfattende, selv med omfattende dugnadsrydding. Den negative forsøplingseffekten vurderes som stor.

I tillegg til at plast forsøpler området, er det også en kilde til mikroplast. Små plastbiter kan også tas opp av organismer som lever i og rundt Tunevannet. Plasten kan dermed spres i næringskjeden. I tillegg til skadelige stoffer i selve plasten, kan også miljøgifter feste seg til overflaten av mikroplasten. Mikroplast i næringskjeden kan dermed øke spredningen av andre miljø- og helsefarlige stoff. I tillegg kan plasten i seg selv være skadelig, og fortrenge plassen til næring i fisk og andre organismer. Den negative miljøeffekten av fortsatt skyting over Tunevannet fra Bekkhus vurderes som stor.

Leirduer skytes over Tunevannet er også i tillegg til forsøpling knyttet til funn av PAH i sedimentet som er forventet å være bundet til leirduene. PAH er på den norske prioritetslisten. I denne listen finner man kjemikalier som regnes for å utgjøre en alvorlig trussel mot helse og miljø, og det er en nasjonal målsetting om at utslipp av stoffer som er på denne listen skal stanses eller reduseres vesentlig innen 2020. Selv om det er funnet PAH fra leirduer i sedimentet, inneholder ikke alle leirduer høye konsentrasjoner av PAH. Konsentrasjonene kan variere mye og det fremkommer ikke i søknaden hvor mye PAH leirduer som brukes på Bekkhus i dag inneholder. Det er i etterkant opplyst om at dagens leirduer er de mest miljøvennlige på markedet, og at flesteparten ender opp på land. Miljøeffekten av å tilføre flere leirduer til Tunevannet, foruten forsøplingseffekten, kan derfor ikke fastslås.

Det har de siste årene kommet inn flere klager på støy fra Bekkhus. Særlig arrangementet «påskesmellen» har resultert i flere klager. Øvrige klager gjelder både treningsskyting på ukedager, men også stevner i helger og på helligdager. Det er ikke gjennomført støyreducerende tiltak på Bekkhus.

I forbindelse med nye støysonegrenser for skytestøy i T-1442, ble det i 2018 gjort en støyutredning for eiendommene på Bakkeli. Denne støyvurderingen viser at eiendommene på Bakkeli ikke ligger i rød støyzone, slik som i kommunens temakart støy, men i gul sone. Denne støyutredningen ble sendt inn sammen med søknaden som ble lagt på høring. Det fremkommer ikke i søknaden om dette er ut fra dagens drift, eller med tidligere driftsomfang. Støykartet gir heller ikke et helhetlig bilde av støy fra skytebanen med de nye støygrensene. Det er derfor ikke grunn til å tro at støykartet for Bakkeli er representativt, og vi legger derfor kommunens temakart støy til grunn.

Selv om SJOFF opplyser i sin søknad om at antall skytedager er redusert med 35 dager, søkes det nå om skyting på lørdager i vintermånedene. Den omsøkte aktiviteten generelt er omfattende og langt større enn opprinnelig, og vil potensielt kunne ha stor belastning på lokalmiljøet. Det foreligger imidlertid ikke nok informasjon om støy til å fastslå miljøeffekten.

I vinterhalvåret er det tidligere blitt benyttet lys ved skyting på ettermiddag/kveld. Dette er det kommet inn flere klager på. I søknaden som har vært på høring kommer det frem at Bekkhus åpner for å slutte med skyting i ukedager på vinteren, og i stedet skyte på dagtid lørdag. Fylkesmannens ser at dette vil fjerne lysproblematikken, men støybelastningen i helgene vil øke. Ettersom det også er søkt om 16 stevnedager, som trolig fortrinnsvis også vil foregå i helger, vil dette vesentlig øke støyproblematikk i helgene.

Miljøeffekten av å benytte lys på kveldstid i vinterhalvåret vurderes spå grunnlag av mottatte klager som moderat.



### Vannforskriften

Vannforskriftens<sup>1</sup> §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann sier at: «*tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand*». For å nå målet om god økologisk og kjemisk tilstand settes det stadig strengere krav til utslipp til sjø og vassdrag. Bekkhus skytebane ligger ved Tunevannet, og leirdueskytingen foregår over vannet. Både leirdueene, plasthylstrene og haglet lander i vannet. Tunevannet i Sarpsborg kommune (Vannforekomst 002-3451-L) har svært lang oppholdstid og er karakterisert med dårlig økologisk og kjemisk tilstand i Vann-Nett. Tunevannet er sterk påvirket av eutrofiering, men årsaken til at Tunevannet har dårlig kjemisk tilstand er høye konsentrasjoner av bly. Tunevannet har mål om god økologisk tilstand og det gjøres mange tiltak for å bedre den økologiske og kjemiske tilstanden i vannet.

De prøver som er tatt i Tunevannet tyder på at det foregår en betydelig utlekking av bly fra sedimentet i dag. Dersom Tunevannet skal nå miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand, må utlekking av tidligere tilført bly hindres, og alle tilførselskilder til nytt bly må fjernes. Ettersom fortsatt aktivitet på skytebanen vil føre til ny tilførsel av leirduer, plasthylstre og stål, samtidig som det potensielt vil føre til fortsatt tilførsel av bly, vurderer Fylkesmannen at fortsatt skyting over Tunevannet ikke er forenlig med målet om god økologisk og kjemisk tilstand.

### Naturmangfoldloven

Alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven<sup>2</sup> § 7 skal vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov. Det skal fremgå i beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I Miljødirektoratets *Naturbase* ligger Skjørenlandet, som er naturtype *evjer, bukter og viker*. Naturtypen er vektet som viktig B på grunnlag av funn av flere rødlistearter. Skjørenlandet er vegetasjonsrike gruntvannsområder med tilhørende kantsoner. På grunt vann innerst i bukta vokser det takrørskog og innenfor der igjen er det fuktenger på begge sider av en bekk som renner ut i bukta.

Dammen på Bekkhus, vest for skytterhuset, er også viktig naturtype; dam. Dammen ble undersøkt i 2001 og er beskrevet som en stabil dam i kulturlandskapet med funn av en rødlisteart vassgropraktvikler (CR). Vurderes som viktig B da det er usikkert om dammen er et habitat for rødlistearten.

Bekken på Bekkhus renner ut i Pinåsevja i Vestvannet, som vurderes som svært viktig A pga. rødlistearter. Totalt 15 arter er notert: alm (NT), evjeslirekne (EN), småslirekne (NT), myrstjerneblom (EN), hornblad, firling (VU), storlind (CR), korsevjeblom, trefelt evjeblom (NT), ask (NT), grynvreng. I 1993 ble det funnet blant annet; trefelt evjeblom, korsevjeblom, firling, hornblad, tusenblad, evjebrodd, sylblad, tjønngras, småslirekne, evjesoleie og kvass-starr (Båtvik & Lågbu 1994).

---

<sup>1</sup> Forskrift om rammer for vannforvaltningen

<sup>2</sup> Lov av 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold



Det er ved Tunevannet også registrert 6 arter av særlig stor forvaltningsinteresse (hettemåke, ål, makrellterne, gråtrost, svartbak, vasspestdammott) og 4 arter av stor forvaltningsinteresse (fiskemåke, stær, sørlig slamdøgnflue, båndsumpvikler, gulspurv og sivspurv).

Kunnskapsgrunnlaget, jf. § 8, om artene som blir berørt ved tillatelsen, er så god at en kan anta at effekten av virkningen av aktiviteten er kjent. På bakgrunn av den generelle kunnskapen om forurensning i Tunevannet og kunnskapen om naturgrunnlaget, har Fylkesmannen også vektlagt § 9 om føre-var-prinsippet.

Fylkesmannen har også vurdert prinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12, om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

### Konklusjon

Driften av Bekkhus fra 1950-tallet frem til i dag, har ført til at området på land, vannkanten, sediment og i sivet i dag er forsuret med plast og leirduer. Sedimentene i Tunevannet, særlig i skytesonen, er sterkt forurenset både med bly fra blyhagl og PAH fra leirduer. Stålkuler kan føre til ytterligere forsterkning av utlekking av bly. Selv om det er usikkerhet rundt omfanget av denne problematikken ved Bekkhus, må det etter vår vurdering ikke tilføres ytterligere stål til Tunevannet før utlekkingsfaren er undersøkt og det eventuelt er gjort tiltak for å redusere eksisterende blyforurensning. Tunevannet er et vann med svært lang oppholdstid og dårlig økologisk og kjemisk tilstand. For at vannet skal nå målet etter vannforskriften om god økologisk og kjemisk tilstand, kan det ikke tilføres ber bly eller stål som kan føre til utlekking av bly fra sedimentet til vann.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre (jf. forurensningsloven § 11 femte ledd). Det skal ikke forårsakes vesentlig forurensningsskade (forurensningsforskriften § 36-10, pkt. 2).

Fylkesmannen i Oslo og Viken kan ikke se at fordelene ved å gi SOJFF tillatelse etter forurensningsloven til fortsatt drift på Bekkhus slik det er søkt om, har større fordeler enn de ulemper dette vil ha for miljøet. Fylkesmannen kan ikke se at det finnes vilkår som eventuelt kan hindre at det blir forårsaket vesentlig forurensningsskade (forurensningsforskriften § 36-10 pkt. 2). Fylkesmannen avslår derfor søknaden slik den foreligger om tillatelse til videre drift av skyteanlegget på Bekkhus i Sarpsborg kommune.

Fylkesmannen erkjenner at det vil kunne ta noe tid før SOJFF finner et nytt skyteanlegg til sin aktivitet, og setter frist for avvikling av anlegget til 31.12.2021. For å sikre en forsvarlig drift av anlegget i denne perioden, ser vi derfor behov for å gi en midlertidig tillatelse etter forurensningsloven. Vi forventer at SOJFF bruker denne perioden til å avvikle driften av skyteanlegget på en miljømessig forsvarlig måte.

### **Vedtak om avslag av søknad om tillatelse**

Fylkesmannen avslår søknad om tillatelse til skyteanlegget på Bekkhus i Sarpsborg kommune. Avslaget fattes med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 7, vannforskriften §§ 4 og 12, naturmangfoldloven §§ 8-12. Vi mener at videre drift av skyteanlegget slik det driftes i dag og etter hva som er omsøkt, medfører en forurensning av Tunevannet og området rundt skyteanlegget som ikke er akseptabel. Vi kan ikke se at fordelene med drift på Bekkhus er vesentlig større enn ulemper og konsekvenser for miljøet.





## **Vedtak om midlertidig tillatelse til drift og avvikling av skyteanlegget**

Fylkesmannen erkjenner at det vil kunne ta noe tid før SOJFF finner et nytt skyteanlegg til sin aktivitet, og samtidig avvikle anlegget. Fylkesmannen gir derfor en midlertidig tillatelse til drift av skyteanlegget frem til 31.12.2021. Av hensyn til ytre miljø, herunder for å redusere den belastningen som aktiviteten ved skyteanlegget representerer, har Fylkesmannen satt vilkår til den midlertidige tillatelsen. Vedtak om midlertidig tillatelse gis med hjemmel i forurensningsloven § 11. Vilåårene settes med hjemmel i § 16.

Følgende vilkår er satt:

### *Drift av anlegget:*

- Tillatelsen gjelder aktivitet innenfor de områder som er avsatt til formålet i endelige planer. Det er dermed ikke tillatt å skyte på områder som ikke er avsatt til dette i Sarpsborg kommunens arealplan eller reguleringsplan.
- Det tillates skyting tre treningskvelder i uken fra mars til oktober (12 timer/uke), med unntak av juli. Det er ikke tillat med skyteaktivitet i juli og fra november til og med februar.

I perioden mars til juni og august til oktober gis det også midlertidig tillatelse til inntil 16 stevnedager på 11 timer (176 timer/år). Alle stevner skal varsles naboer og andre berørte i god tid.

- Det skal lages rutiner for alle brukere av skytebanen om å plukke opp plast og tomhylser. Det skal til enhver tid gjøres tiltak for å hindre all forsøpling fra aktiviteten på skytebanen.
- Klager på aktiviteten ved anlegget skal avviksbehandles i skytterlagets internkontrollrutiner, og det skal settes i gang tiltak for å minske belastningen av aktiviteten på nærområdene.
- Det er ikke tillat å skyte med bly på Bekkhus.

### *Avvikling av anlegget:*

- Skytterlaget skal gjennomføre nødvendige grunnundersøkelser og utarbeide en miljørisikovurdering som skal danne grunnlaget for en tiltaksplan for opprydning etter aktiviteten på Bekkhus.
- For å sikre god vannkvalitet i Tunevannet skal det lages en tiltaksplan for opprydning og forbedring av vannkvaliteten i Tunevannet etter at aktiviteten på Bekkhus har opphørt.
- En avviklingsplan med tiltaksbeskrivelse skal sendes Fylkesmannen innen 01.01.2021.

### *Tillatelsens varighet*

- Denne tillatelsen gjelder frem til 31.12.2021.

## **Vedtak om gebyr**

Forurensningsmyndighetens arbeid med tillatelser er gebyrbelagt jf. forurensningsforskriften § 39-3.. Vi har tidligere, ut fra opplysningene som er gitt i søknaden, varslet et gebyr i gebyrsats 4, jf. forurensningsforskriften § 39-4, som i 2019 utgjorde 98 400 kr. Arbeidet med søknaden har medført mindre ressursbruk enn først varslet. Ettersom saksbehandlingen har medfører en annen ressursbruk enn forventet, vedtar vi med dette gebyrsats 6, som i 2019 utgjorde 32 800 kr.



### **Klageadgang**

Vedtaket om avslag på søknad og vedtaket om midlertidig tillatelse, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Oslo og Viken, jf. forvaltningsloven § 32. Dersom vi ikke etterkommer klagen vil vi sende saken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

En eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth (e.f.)  
avdelingsdirektør

Kari Skogen  
seksjonssjef

*Dokumentet er elektronisk godkjent*